

PRIPOROČILA FOLKLORNIM SKUPINAM

dr. BRUNO RAVNIKAR

Festivalska komisija CIOFF že vrsto let pripravlja priporočila za mednarodne festivale in sodelujoče folklorne skupine. Članek predstavlja vsebino v poenostavljenem prevodu. Originalno obliko lahko najdete na naslovu: <http://www.themorrisring.org/CIOFF/index.html>.

PRVI STIKI

Skupine, ki želijo sodelovati na mednarodnih festivalih, naj ne pošiljajo dopisov in propagandnega gradiva neposredno festivalom, kajti ti niso dolžni odgovarjati vsaki skupini posebej. Mednarodne udeležbe in izmenjave skupin se morajo dogovarjati prek nacionalnih sekcij CIOFF, v našem primeru prek Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije. Skupina, ki bi želela sodelovati na določenem festivalu, naj o tem obvesti svojo nacionalno sekcijo vsaj leto dni pred nameranim gostovanjem. Ta mora o tem obvestiti ustrezno nacionalno sekcijo in festival. Odgovoriti je treba v enem mesecu. Seveda velja to le za solidno delujoče na-

cionalne sekcije. Če bi se kakšna skupina kljub temu neposredno dogovarjala s festivalom, mora o tem obvestiti svojo nacionalno sekcijo.

POVABILO

Vabilo za udeležbo na festivalu mora biti vedno posredovano v pisni obliki. V vabilu morajo biti navedeni vsi osnovni podatki o festivalu: datum in kraj festivala, datum prihoda in odhoda skupine, maksimalno število članov skupine, značaj festivala in finančni prispevek festivala k potnim stroškom. Nadalje morajo biti v vabilu navedene zahteve festivala: trajanje najdaljšega nastopa, morebitni vstopni vizumi, komunikacijski jezik z zastopniki festivala, propagandno gradivo skupine ter predvidene vzporedne prireditve, kot so na primer sprevodi, sprejemi, snemanja in slavnostna maša.

POTRDITEV

Uradno vabilo je treba pisno potrditi v zahtevanem roku. Navadno je to mesec ali dva. Udeležbo potrdite le, če imate zagotovljena finančna sredstva za potovanje! Odgovorite na zahtevana vprašanja v zvezi s potovanjem in predvidenim sporedom. Upoštevajte, da mora skupina kriti potne stroške in stroške morebitnih vizumov, organizator pa mora zagotoviti dnevno tri tople obroke hrane ter prenočišča. Večina festivalov prispeva svoj delež k potnim stroškom v državi, kjer je festival. Zagotoviti je treba zdravstveno zavarovanje članov skupine v času potovanja.

Na gostovanju v tujino se med drugimi pogosto podaja Folklorna skupina Sava iz Kranja, ki v letu 2009 slavi okrogli jubilej. Njen vodja, Zvone Gantar, je tudi tajnik Zveze ljudskih tradicijskih skupin Slovenije. Fotografija je z regijskega srečanja odraslih folklornih skupin Gorenjske, kjer izvajajo Goričko suito. (Foto: Janez Eržen, Begunje, 22. 5. 2005.)

Organizator mora kriti stroške in oskrbo poškodb, ki nastanejo med izvajanjem sporeda, ni pa odgovoren za bolezni in zobobole med festivalom. Zato je koristno od Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS predhodno dobiti ustrezna mednarodna potrdila. Za države Evropske unije jih lahko preprosto naročimo na terminalu v lokalnem zdravstvenem domu. Za preostale države je koristno skleniti dodatno zdravstveno zavarovanje. Navedite, koliko mikrofонов potrebujete za izvedbo svojega sporeda in če se morate med sporedom preoblačiti. Omenite morebitno potrebo po prostoru za likanje. Organizatorju pošljite podroben opis skupine, sporeda, inštrumentov in folklornih kostumov. Dodajte dobre barvne fotografije za v propagandne namene. Mnogi festivali zahtevajo tudi dvd sporeda skupine. Zavedajte se, da je dobra predstavitev skupine v vašo korist. Le tako bo skupina v javnosti dobro predstavljena in ne pozabite, da predstavljate našo državo in ne zgolj sebe. Povejte, s kakšnim transportnim sredstvom, kdaj in kam boste prispeli. Na daljših potovanjih z avtobusom morata biti prisotna dva šoferja. Obvestite organizatorja in šoferja vključite v število potujočih. Če festival traja več kot 7 dni, mora organizator predvideti en prost dan. Sporočite svojo željo, kaj bi takrat radi videli. Če odpotujete dalje od kraja bivanja, mora organizator skupino oskrbeti s hladno hrano (lunch packet), ni pa dolžan kriti stroškov poti!

Vabilo je treba potrditi v zahtevanem roku, četudi udeležbe na festivalu ne morete sprejeti. Neodgovorjeno vabilo ne pomeni negativnega odgovora, ampak pomanjkanje olike!

PRED ODHODOM

Ponovno preverite, ali imajo vsi člani potne liste in urejeno zdravstveno zavarovanje. S seboj vzemite eno ali dve državni zastavi. Če jih ni že v vabilu zahteval organizator, boste vsaj eno potrebovali v sprevidih. Ne zanesite se na organizatorje, ki imajo v času večjih političnih sprememb lahko napačno zastavo naše države. Vzemite s seboj tudi nekaj spominskih daril, ki jih boste potrebovali ob različnih sprejemih in izmenjavah daril. Najbolj primerna so domača ročna dela. Eno darilo morate izročiti direktorju festivala, drugo krajevni predstavniku (županu) na slovesnem sprejemu. Ne pozabite na majhen spominček tudi za tiste, ki bodo med festivalom skrbeli za vas, vaše vodiče in prevajalce. Darila za druge nastopajoče skupine niso obvezna, lahko pa jim izročite propagandno gradivo skupine in turistične prospekte Slovenije. S seboj vzemite seznam potujočih članov in celotno dopisovanje z organizatorjem festivala. To vam lahko pomaga ob morebitnih nesporazumih.

OB PRIHODU

Zastopniki festivala vas bodo čakali na dogovorjenem kraju ob dogovorjenem času. Če bi prihajali z zamudo, prek mobilnega telefona obvestite organizatorja. Ob prihodu naj se predstavi uradni predstavnik skupine. Predajte seznam članov, če ga niste poslali že prej, in pomagajte organizatorju razmestiti člane po sobah. Če že prej niste prejeli podrobnega sporeda, ga zahtevajte zdaj in preverite, ali

Folklorne skupine večkrat pozabljajo, da je pri gostovanjih v tujini ravno tako kot doma pomembno, da plesno in drugo izročilo kažejo na ustrezen način. Akademska folklorna skupina Študent iz Maribora pri prikazu fantovske igre.

(Foto: Janez Eržen, prireditev Stu le di nej pride nuter – folklorno srečanje, posvečeno Stojanu Petarosu, Sežana, 12. 10. 2008.)

ustreza vam in dogovorjenim pogojem. Vodja festivala navadno že prvi večer organizira sestanek z vsemi vodjami skupin. To je tudi priložnost, da preverite, ali so vaše opise pravilno razumeli in bodo tako tudi predstavljeni.

POTEK FESTIVALA

Na vseh festivalih so predvidene predhodne vaje skupin na odru. Te so potrebne tako za plesalce, da se seznanijo z razsežnostmi odra, vhodi in izhodi, kakor tudi za glasbenike in tonske tehnike, ki morajo pravilno namestiti in nastaviti mikrofone. Preverite tudi, ali mikrofoni ustrezajo petju skupine med plesom. Na vaji ne izvajajte celotnega sporeda, ampak le vhode, izhode in morebitne kritične točke, kajti tudi druge skupine imajo pravico do svoje vaje. Nekateri "koreografi" se izživljajo in že na vaji napravijo pravi šov. Ne bodite eden izmed njih.

V sklopu festivala navadno po krajevnih ulicah potekajo sprevidi s petjem, glasbo in plesom – povorke. Z njimi organizator prebivalce kraja vabi na prireditev in oznanja začetek festivala. Organizator festivala ima pravico prepovedati nastopanje skupini, ki ni pravilno oblečena, njeni člani pa kažejo vidne znake vinjenosti. Med nastopom organizator ne sme brez pristanka umetniškega vodje skupine uporabljati posebnih odrskih učinkov (dim, svetlobni učinki).

Med festivalom člani skupine ne smejo izvajati nobenih političnih manifestacij. Med nastopom in po njem mora organizator zagotoviti nastopajočim dovolj osvežilne brezalkoholne pijače. Če je na to pozabil, ga lahko vljudno opomnite. Organizator je dolžan poskrbeti za prvo pomoč in poškodbe, ki nastanejo med festivalom. Ni pa dolžan

plačevati zdravljenja med festivalom razvitih bolezni. Takrat morate uveljavljati svoje zdravstveno zavarovanje.

Člani skupine se morajo vesti kot gostje festivala. Spoštujte red in disciplino, dogovorjene termine in bodite vljudni do organizatorjev, svojih vodičev in članov drugih skupin. Mnogo ljudi želi ponoči spati. Zato jim tega ne preprečujte s prevelikim nočnim hrupom. Skupina je odgovorna za vso morebitno škodo, ki jo njeni člani hote ali nehoti povzročijo tam, kjer je nastanjena.

PO FESTIVALU

Sodelujoča skupina mora spoštovati dogovorjeni čas odhoda. Če ta ni bil predhodno dogovorjen, skupina nima pravice zahtevati podaljšanega bivanja v kraju festivala.

Ob odhodu se vljudno zahvalite organizatorju za vabilo, prav tako tudi vodičem skupine za pomoč. Če pred tem niste imeli priložnosti, morate direktorju festivala in svojim vodičem izročiti spominska darila. Računajte na to, da organizator lahko dodeli več vodičev, od katerih je eden navadno prevajalec. Po povratku domov je vljudno direktorju festivala napisati zahvalno pismo.

Najpozneje dva tedna po festivalu mora vodstvo skupine izpolniti vprašalnik Report on the Festival in ga poslati Zvezi ljudskih tradicijskih skupin Slovenije. Ta vprašalnik skupini navadno posreduje vodstvo festivala, v nasprotnem

primeru ga mora skupina zahtevati od svoje nacionalne sekcije (ZLTSS). Vodstvo festivala ne sme zahtevati, da skupine izpolnijo vprašalnik na festivalu in mu ga vrnejo. Praviloma morajo izpolnjenega poslati nacionalni sekciji (ZLTSS).

Dobro je vedeti, da bo organizator podoben vprašalnik o vsaki sodelujoči skupini poslal Festivalski komisiji CIOFF. V tem vprašalniku/poročilu bosta ocenjeni predvsem umetniška vrednost skupine, sodelovanje vodje z organizatorjem in disciplina članov skupine. Ocene skupin se že več kot 15 let objavljajo v mednarodnem poročilu Festivalске komisije CIOFF. Od njih je dostikrat odvisno, kam bo skupina v prihodnje povabljena.

Vodje skupin motive iz odrskih postavitvev, ki jih vidijo pri slovenskih ali tujih skupinah, radi prenašajo na svoje skupine, kar pa ni ne etično ne koristno za razvoj folklorne dejavnosti. Na fotografiji je Akademska folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane pri večini folklornikom znanem sklepu plesov ljubljanskega predmestja.

Enak motiv se (pre)pogosto pojavlja tudi v sklepnih delih drugih slovenskih folklornih skupin.
(Foto: Janez Eržen, Le plesat me pelji 2006, Beltinci, 30. 7. 2006.)